

Tilastokeskus
kirjaamo@stat.fi

Varsinais-Suomen liiton lausunto seutukuntajaon uudistuksesta 1.1.2027 alkaen

Varsinais-Suomen liitto pitää voimassa olevaa seutukuntajakoa maakunnassa pääsääntöisesti toimivana ja tarkoituksenmukaisena. Seutukuntajako muodostuu viidestä seutukunnasta, joilla jokaisella on selkeänä seudullisena keskuksena toimiva keskuskaupunki. Poikkeuksen tästä tekee Turunmaan seutukunta, jossa seudullinen kokonaisuus rakentuu ennemmin ruotsinkielisyyden ja saaristo-olosuhteiden kuin toiminnallisen suuntautuneisuuden kautta.

Seutukuntajaon rajausten tarkastelussa Varsinais-Suomen liitto pitää tärkeänä, että maakunnan seutukuntajako muodostaa myös jatkossa toiminnallisesti tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden, jonka kautta maakunnan eri osien erot ja ominaispiirteet tulevat havainnollisesti esiin. Seutukuntien tulee muodostaa taloudellisia ja toiminnallisia vaikutusalueita, jotka vahvistavat keskuskaupunkien asemaa seudullisina keskuksina ja jotka tukevat maakunnan eri osien vahvuuksia ja elinvoimaa. Seutukuntajaon tulee huomioida myös sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät, kuten kieliolosuhteiden tai paikallisidentiteetin merkityksen.

Tarkoituksenmukainen seutukuntajako on mahdollisimman yhtenäinen myös muiden seudullisten aluejakojen kanssa. Tällaisia ovat esimerkiksi työllisyysalueet tai maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -alueet. Mahdollisimman yhtenäiset hallinnolliset ja tilastolliset aluerajat selkeyttävät tilastointia ja tekevät hallinnolliset jaot ymmärrettävämmiksi asukkaille. Seutukuntajakoa käytetään tilastollisen luokituksen lisäksi myös monissa ylikunnallista edustavuutta koskevissa tilanteissa, joissa yhteistyöelimeen valitaan tietty määrä edustajia kultakin seutukunnalta. Seutukuntajaon mahdolliset muutokset tulee jatkossa huomioida myös näissä tilanteissa, jotta alueiden edustuksellisuus säilyy.

Varsinais-Suomessa kunnat esittävät seutukuntajakoon muutoksia, joissa Turunmaa ja Kemiönsaari siirtyisivät Turun seutukuntaan, jolloin Turunmaan seutukunta poistuisi tilastojakona. Lisäksi merkittäviä muutoksia tulisi Loimaan seutukuntaan, josta Aura siirtyisi Turun seutukuntaan ja Marttila Salon seutukuntaan. Loimaan kaupunki on omassa kannanotossaan esittänyt toiveen, että Loimaan seutu säilyy jatkossakin tilastollisesti tunnistettuna seutukuntana. Varsinais-Suomen liitto pitää kuntien perusteluja seutukuntajaon muuttamisesta ymmärrettävinä ja hyvin perusteltuina.

Uudistuksen suurin vaikutus on Turunmaan seutukunnan häviämisellä, sillä Varsinais-Suomen liitto hyödyntää seutukuntajakoa laajasti maakunnan eri osien ominaispiirteiden tilastolliseen kuvaamiseen. Mikäli Turunmaan seutukunta liitetään Turun seutukuntaan, vähentyy seudullisten tarkastelujen alueellinen edustavuus ja

saaristoalueiden ominaispiirteet liudentuvat osaksi Turun seutua. Tämä vähentää seudullisten tarkastelujen ja siihen perustuvien argumenttien tarkkuutta. On kuitenkin totta, että Paraisten ydinalueet suuntautuvat toiminnallisesti voimakkaasti Turun seudulle. Lisäksi Parainen on osa Turun seudun MAL-aluetta, mikä puoltaa Paraisten siirtymistä osaksi Turun seutukuntaa. Tässä tilanteessa Kemiönsaaren jääminen yksin Turunmaan seutukunnaksi ei olisi perusteltua.

Auran kunnan osalta perusteet Turun seutukuntaan siirtymiseen ovat Varsinais-Suomen liiton mielestä selkeitä. Vaikka Auranmaan alueen yhteistyösuhteet ovat perinteisesti olleet vahvoja, suuntautuu Aura toiminnallisesti selvästi voimakkaimmin Turun seudulle. Auran kunta kuuluu myös osaksi Turun seudun MAL-aluetta, mikä edelleen tukee seutukuntamuutosta. Marttilan kunnan toiminnallinen suuntautuminen ei ole yhtä yksiselitteistä kuin Aurassa. Suomen ympäristökeskuksen Keskukset ja toiminnalliset vaikutusalueet -tarkastelussa Marttila suuntautuu työssäkäynnin osalta Turkuun, mutta arkiliikkuminen kunnasta suuntautuu Saloon. Marttila kuuluu myös Salon työllisyysalueeseen, mikä tukee kunnan esittämää seutukuntamuutosta.

Varsinais-Suomen liitto pitää tärkeänä, että Loimaan seutu säilyy omana seutukuntanaan seutukuntajaossa mahdollisista Auran ja Marttilan seutukuntamuutoksista huolimatta. Loimaa on omalla alueellaan vahva ja merkittävä keskuskaupunki, jonka vaikutusalue ulottuu osin myös Kanta-Hämeen ja Satakunnan puolelle. Loimaan kaupunki on alueensa palvelukeskittymä, ja Loimaan seudulla on vahvat yhteistyöverkostot eri aloilla. Esitettyjen muutosten jälkeen Loimaan seutukunnan asukasluku laskisi noin 26 400 asukkaaseen, mikä on lähellä kaikkien Suomen seutukuntien mediaaniasukaslukua ja siten täysin riittävä seutukunta-aseman säilyttämiseen myös tulevaisuudessa.

Jyri Arponen
maakuntajohtaja
Varsinais-Suomen liitto
jyri.arponen@varsinais-suomi.fi
+358 40 766 2906

Varsinais-Suomen liitto
kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi
02 2100 900
PL 273
20101 Turku
Y-tunnus: 0922305-9